

NEDELJA

ANALIZE, VESTI, STAVOVI.

Zbog napada Irana na Izrael banke povećavaju prognozu cena nafte

OPEC očekuje snažnu potrošnju goriva tokom leta

Ruska nafta se prodaje za 15 dolara iznad limita G7

Azerbejdžan će povećati izvoz gasa u Evropu za 17% do 2026.

Shell razmatra povlačenje sa Londonske berze

MOL otvorio elektrolizer snage 10 MW

SADRŽAJ

NAFTA

Zbog napada Irana na Izrael banke povećavaju prognozu cena nafte	OVDE
Investitori su verovali u rast cena i pre nego što je došlo do napada.....	OVDE
Goldman Sachs: Napad neće izazvati povećanje cena	OVDE
Djukov: Potrošnja nafte će rasti i posle 2030.....	OVDE
OPEC očekuje snažnu potrošnju goriva tokom leta.....	OVDE
Ministarstvo energetike SAD podiglo prognozu cene nafte.....	OVDE
Gunvor: Cena od 90 dolara je fer za sadašnje uslove	OVDE
Vitol predviđa cenu nafte 80-100 dolara, zdrav rast tražnje u 2024.	OVDE
Morgan Stanley povećao prognozu cene za treći kvartal.....	OVDE
Vitol u 2023. zabeležio pad prihoda od 20 odsto	OVDE
Ruska nafta se prodaje za 15 dolara iznad limita G7	OVDE
Gasprom neft prebacio 85% korisničkih uređaja na ruski operativni sistem.....	OVDE
Shell razmatra povlačenje sa Londonske berze.....	OVDE
Shell na udaru investitora koji traže strože klimatske ciljeve.....	OVDE
Ruska rafinerija nafte Orsk proglasila force majeure.....	OVDE
Novak: Maksimalno povećati snabdevanje domaćeg tržišta.....	OVDE
I Novateku odobreno da organizuje sopstveno obezbeđenje objekata.....	OVDE

PRIRODNI GAS

EU dala pravo članicama da zabrane uvoz ruskog LNG-a	OVDE
EU usvojila novi set zakona za razvoj mreže za vodonik.....	OVDE
Ruski gas se više izvozi u Evropu, nego u Aziju	OVDE
EU tuži Nemačku zbog naknada za kupovinu gasa koje naplaćuje članicama bloka....	OVDE
Azerbejdžan će povećati izvoz gasa u Evropu za 17% do 2026.....	OVDE
Globalna prezasićenost gasom mogla bi dostići višedecenijski maksimum	OVDE

SADRŽAJ

REGION

Đedović Handanović: Remont Rafinerije Pančevo doneće veću sigurnost snabdevanja.....	OVDE
Shell: Nema nafte u albanskoj provinciji Berat.....	OVDE
INA potpisala ugovore o granjdi postrojenja za vodonik i biometan.....	OVDE
OMV zabeležio pad cena energije u I kvartalu	OVDE
MOL otvorio elektrolizer snage 10 MW	OVDE
U Beču pušteno u rad prvo postrojenje za proizvodnju zelenog vodonika.....	OVDE
Vlada Srbija usvojila nove više akcize za gorivo koje će važiti od 1. maja.....	OVDE
JANAF i MOL sklopili ugovor.....	OVDE

NAFTA

Zbog napada Irana na Izrael banke povećavaju prognozu cena nafte

Iranski napad na Izrael povećao je geopolitičke rizike na tržištu nafte u bliskoj budućnosti, zbog čega su neke banke povećale svoje prognoze cena, prenosi **Reuters**.

Siti banka je podigala svoje kratkoročne prognoze za Brent sa 80 na 88 dolara po barelu. Međutim, Siti veruje da trenutno tržište nije merodavno za cene u slučaju sveopšteg sukoba između Irana i Izraela koji bi mogao da podigne naftu na više od 100 dolara. Svaka deeskalacija bi mogla da dovede do pada cena prilično naglo na raspon od 70 do 80 dolara, dodaju iz ove banke. Sosijete ženeral je povećao svoju prognozu za Brent na 91 dolar u drugom kvartalu i za WTI na 87,5 dolara i očekuje da će Brent u proseku koštati 86,8 dolara, a WTI 83,3 dolara u 2024.

„Mi i dalje gledamo na direktnu vojnu akciju SAD/Irana kao na rep rizik, njena verovatnoća je porasla sa 5% na 15% sa cenama sirove nafte prema takvom scenariju koje lako narastu iznad 140 dolara“, dodaju iz ove banke.

U međuvremenu, fjučersi na Brent za isporuku u junu pali su za 81 cent, ili oko 0,9%, na 89,64 dolara, dok su fjučersi za WTI za isporuku u maju pali za 69 centi, ili oko 0,8%, na 84,97 dolara.

Investiciona banka Džej Pi Morgan smatra da izgledi za naftu zavise od bilo kakvog izraelskog vojnog odgovora na iranski napad.

Osim kratkoročnog skoka izazvanog geopolitikom, njihova osnovna preporuka za naftu Brent je na nivou od 90 dolara za barel do maja.

Investitori su verovali u rast cena i pre nego što došlo do napada

Investitori su verovali u rast cena sirove nafte i derivata čak i pre nego što je Iran napao Izrael. Hedž fondovi i drugi investitori kupili su ekvivalent od 32 miliona barela u šest najvažnijih ugovora o fjučersima i opcijama za naftu tokom sedam dana do 9. aprila.

Menadžeri fondova bili su neto kupci u 11 od poslednjih 17 nedelja, kupivši ukupno 478 miliona barela od 12. decembra, prenosi **Reuters**.

Pretnja od eskalacije sukoba na Bliskom istokukoji može da poremeti snabdevanje Evrope naftom i dizelom dovela je i do velikog gomilanja pozicija u Brentu.

Goldman Sachs: Napad neće izazvati povećanje cena

Analitičari Goldman Saksa ne veruju da će napad Irana na Izrael dovesti do rasta cena nafte, a kao glavni razlog navode hedžing proizvođača, koji tako mogu da prodaju svoju proizvodnju unapred. „Naši stratezi za robu ne očekuju značajno dalje povećanje cena nafte“, rekla je banka, kako citira **FXStreet**, dodajući da su „hedž fondovi nastavili da prodaju akcije američkih energetske kompanija treću nedelju zaredom“.

Jedan od potencijalnih razloga za prodaju akcija može biti snažan učinak energetske zaliha, koji je povećao energetske indeks S&P 500 za 17% od početka godine, udvostručivši stopu povrata od početka godine. Ovaj snažan učinak zaliha energenata, zauzvrat, delimično je vođen povećanjem cena nafte od 20% od početka 2024.

„Svaki rast cena nafte zbog viših geopolitičkih rizika može biti sputan ako proizvođači nafte odluče da zaštite svoje cenovne rizike i prodaju svoju proizvodnju unapred“, takođe su rekli analitičari Goldmana.

Međutim, čini se da hedžing za mnoge gubi svoju privlačnost. Prošle godine je hedžing među američkim proizvođačima značajno opao, verovatno odražavajući promenu stava prema praksi koja je bila popularna decenijama, uprkos mogućem riziku od gubitka na tržištu.

Djukov: Potražnja za naftom će rasti i posle 2030.

Potražnja za naftom će rasti i posle 2030. jer čovečanstvo neće moći da opstane bez ovog energenta, tvrdi šef Gasprom njefta Aleksandar Djukov u svom predavanju na Forumu Rusije.

Problem će, po njemu, biti obezbeđivanje povećanja proizvodnje nafte što nije lak zadatak. Potražnja za energijom u svetu nastaviće da raste i biće vođena rastom svetske populacije i globalne ekonomije.

„Naftna industrija ima zaštićene, zagarantovane segmente u energetsom bilansu, kao što su avio-prevoz, brodski transport i transport teškim kamionima. I segment petrohemijskih proizvoda će, takođe, nastaviti da raste“, naglasio je Djukov.

Prema podacima Gasprom njefta, svetska potrošnja nafte trenutno iznosi 5 milijardi tona godišnje, a do 2040. će porasti na 5,7 milijardi tona, prenosi **Interfax**.

On je naglasio da će udeo električnih vozila rasti, ali je potpuna zamena motora sa unutrašnjim sagorevanjem električnim vozilima složen proces i dugo će trajati.

On je naveo da je 2023. prodaja električnih vozila činila 16 odsto prodaje svih automobila, ali je na kraju 2023. udeo električnih vozila činio samo 3 odsto svetskog voznog parka.

Pored toga, prepreka električnim vozilima i zelenoj energiji je ograničena ponuda i visoka cena litijuma i drugih retkih metala koji se koriste u baterijama, kao i nedostatak infrastrukture za punjenje.

„To navodi mnoge stručnjake da veruju da će potrošnja nafte rasti i posle 2030. Potrošnja će se povećati, ali da li ćemo moći da obezbedimo rast proizvodnje“, rekao je on.

Prema rečima Djukova, uslovi za vađenje nafte su se znatno zakomplikovali, a prostih rezervi gotovo da i nema.

OPEC očekuje snažnu potrošnju goriva tokom leta

OPEC je u četvrtak predvideo snažnu potrošnju goriva u letnjim mesecima i ostao pri svojoj prognozi za relativno snažan rast globalne potražnje za naftom u 2024. godini, naglašavajući neobično veliki jaz između predviđanja o potražnji.

Organizacija zemalja izvoznica nafte je u mesečnom izveštaju navela da će svetska potražnja za naftom porasti za 2,25 miliona barela dnevno (mbd) u 2024. i za 1,85 miliona barela u 2025. Obe prognoze ostale su nepromenjene u odnosu na prošli mesec.

Jači ekonomski rast, kako se navodi, mogao bi dati dodatni vetar u leđa cenama nafte, koje su ove godine porasle iznad 90 dolara zbog smanjene ponude i rata na Bliskom istoku.

OPEC+ se prošle nedelje dogovorio da zadrži smanjenje proizvodnje do kraja juna, piše **Reuters**. Organizacije je navela da će globalna potražnja za gorivom za mlazne avione porasti za 600.000 bd na godišnjem nivou u drugom tromesečju, za benzinom 400.000 bd i dizelom za 200.000 bd. Novi sastanak OPEC+ najavljen je za jun.

Ministarstvo energetike SAD podiglo prognozu cene nafte

Američko Ministarstvo energetike podiglo je prognozu cene nafte Brent u 2024. na 88,55 dolara po barelu.

Ministarstvo je povećalo prognozu sa 87 dolara na 88,55 dolara, sledi iz mesečne prognoze Agencije za energetske informacije (EIA). Prognoza za 2025. je podignuta sa 84,8 dolara na 86,98 dolara.

Ministarstvo očekuje da će prosečna cena Brenta u drugom tromesečju biti oko 90 dolara. Analitičari Agencije smatraju da cene diktiraju pad globalnih rezervi nafte, kao i tekući geopolitički rizici.

Prema EIA, u martu je prosečna cena Brenta bila 85 dolara, što je za 2 dolara više nego u februaru. Rast cena nafte beleži se treći mesec zaredom, prenosi **Interfax**.

Ministarstvo je naglasilo da su cene trenutno pod pritiskom zbog pogoršanja situacije na Bliskom istoku, uključujući granatiranje trgovačkih brodova koji prolaze kroz Crveno more.

Dodatni uticaj na cene imalo je i produženje dobrovoljnog smanjenja proizvodnje zemalja OPEC+.

Gunvor: Cena od 90 dolara je fer za sadašnje uslove

Cena nafte od 90 dolara po barelu je fer s obzirom na trenutnu dinamiku ponude i tražnje, kao i geopolitičke tenzije, kaže Torbjorn Tornkvist, izvršni direktor kompanije za trgovinu sirovinama Gunvor, a prenosi **Financial Times**.

„90 dolara po barelu je dobra cena za proizvođače“, rekao je on na Globalnom samitu o robama u Lozani.

Prema njegovom mišljenju, tržište je uravnoteženije nego što su mnogi predviđali pre dva meseca.

„Ulazimo u sezonu najveće potražnje, a OPEC radi odličan posao, ograničavajući proizvodnju u meri koja je neophodna za održavanje tenzija na tržištu“, rekao je šef Gunvora. „Međutim, slobodni proizvodni kapaciteti ostaju i mogu se koristiti bilo kada.“

FRUŠKOGORSKA VODA

jazak

Prirodno dobra
izvorska voda

Vitol predviđa cenu nafte 80-100 dolara, zdrav rast tražnje u 2024.

Cene nafte će se kretati u rasponu od 80 do 100 dolara po barelu, a globalna potražnja za naftom će rasti za 1,9 miliona barela dnevno (mbd) 2024. godine, tvrdi Rasel Hardi, izvršni direktor najvećeg svetskog trgovca energijom Vitol, prenosi **Reuters**.

Cene su početkom ove nedelje dostigle 91 dolar po prvi put od oktobra, što je povećanje od skoro 20% od početka godine. To se dešava u situaciji kada je sve veći strah od eskalacije sukoba na Bliskom istoku koja bi mogla da poremeti snabdevanje, ali i sve većih očekivanjima da će ekonomije snažno rasti. Uz to, OPEC+ je smanjio proizvodnju za oko pet miliona barela dnevno. „Tržište pati od ograničene ponude, dok je prosečna cena oko 83 dolara, pa se 80-100 dolara čini razumnim rasponom za tržište s obzirom na kontrolu OPEC-a nad zalihama širom sveta“, objasnio je Hardi na Globalnom samitu o robama u Lozani.

Što se tiče potražnje, Hardi je rekao da Vitol ove godine očekuje globalni rast od 1,9 mbd, slično kao i 2023. Glavni nosioci rasta su Kina, Indija i tražnja za kerozinom.

Morgan Stanley povećao prognozu cene za treći kvartal

Investiciona banka Morgan Stanley je zbog geopolitičkih rizika podigla prognozu cene sirove nafte Brent za treći kvartal za četiri dolara po barelu na 94 dolara.

„Jasno je da je stepen geopolitičkog rizika u ključnim regionima koji proizvode naftu nedavno porastao,“, navodi banka u belešci od ponedeljka.

Fjučersi za Brent su u utorak porasli na nešto iznad 90 dolara nakon što su izbledele nade da će pregovori između Izraela i Hamasa dovesti do prekida vatre u Gazi, što povećava zabrinutosti da bi dugotrajni sukob mogao poremetiti snabdevanje iz ključnog proizvodnog regiona na Bliskom istoku.

Banka navodi da s obzirom na ograničenje ponude OPEC-a, probleme u ruskoj proizvodnji i sezonski porast potražnje u period pred nama, smatra da će u drugom i trećem kvartalu odnos između ponude i tražnje biti nategnut.

Vitol u 2023. zabeležio pad prihoda od 20 odsto

Kompanija Vitol tvrdi da je prihod u 2023. pao na 400 milijardi dolara, što je smanjenje od više od 20% u odnosu na 2022.

Vitol, najveći nezavisni trgovac naftom na svetu i glavni igrač na tržištima tečnog prirodnog gasa i električne energije, nije otkrio neto profit, ali **Reuters** navodi da je švajcarska kompanija zaradila rekordnih 15 milijardi dolara 2022.

Geopolitička previranja koja su karakterisala 2022. nastavljena su i 2023. godine, rekao je izvršni direktor kompanije Rasel Hardi.

Nasuprot tome, volatilnost na energetske tržištima se smanjila, a cene su, kako je dodao, pale sa ranijih nivoa s obzirom da su učesnici na fizičkom tržištu restrukturisali trgovinske tokove širom sveta.

Obim trgovine sirovom naftom i proizvodima je pao za 1,6% na 7,3 miliona barela dnevno (mbd) uz pad količine sirove nafte od 10%, što je delimično nadoknađeno povećanjem prodaje benzina i gasa, navodi se u saopštenju kompanije.

Ove godine kompanija predviđa da će se potražnja za rafiniranim proizvodima povećati za 1,5 mbd, dodaje se u saopštenju.

Ruska nafta se prodaje za 15 dolara iznad limita G7

Ruska nafta Ural prodaje se za 75 dolara po barelu, premašujući tako gornju granicu koju je odredila grupa G7 od 60 dolara, piše **Bloomberg**.

Prema podacima firme Argus Media, cena barela u trenutku kada napusti luke u Baltičkom i Crnom moru je 75 dolara. Američki zvaničnici prate povećanje cena, koje objašnjavaju trenutnom situacijom na naftnom tržištu i geopolitičkom situacijom, rekao je visoki zvaničnik Ministarstva finansija SAD.

Ograničenje ili limitiranje cene zahteva da svaka zapadna kompanija koja se bavi transportom ruske nafte dobije potvrdu - dokument koji potvrđuje da je teret koštao 60 dolara po barelu ili manje. Ako to ne dobije, nije im dozvoljeno da pružaju svoje usluge. Činjenica da su Argusove cene daleko iznad tog nivoa pokazuje da nešto nije u redu.

Ural se skoro cele godine prodavao za nešto iznad 60 dolara, ali skok na znatno iznad 70 dolara stavlja pritisak na kredibilitet ovih potvrda za trgovce koji žele da nastave da koriste usluge firmi sa Zapada.

Visoki zvaničnik Ministarstva finansija SAD rekao je da ograničenje još ima predviđeni efekat, tako što smanjuje količinu novca koji Rusija dobija od prodaje nafte kroz primoravanje da robu prodaje ili po ceni manjoj od 60 dolara uz logistiku sa Zapada, ili preko ruske "flote u senci". SAD planiraju da nastave sa primenom limita sankcionisanjem plovila koja rade u okviru "flote u senci", rekao je zvaničnik.

Ministarstvo finansija SAD se od oktobra sprema da kazni kompanije zbog krše postavljeni limit. Međutim, u isto vreme želi da izbegne poteze koji će ometati protok sirove nafte i uzrokovati rast cena. Činjenica da je cena Brenta porasla na oko 90 dolara po barelu dodatno odlaže takve akcije.

Partnerstvo sa **Petrolom**

koje obećava
**zajednički rast
i uspeh**

PETROL

Gasprom neft prebacio 85 odsto korisničkih uređaja na ruski operativni sistem

Gasprom neft je preneo 85 odsto korisničkih uređaja (ARM) na ruski operativni sistem Astra Linux, koji je razvila Astra Grupa, rekao je za **Interfax** Anton Dumin, šef odeljenja za informacione tehnologije, automatizaciju i telekomunikacije Gasprom njefta.

Ukupno je, kako je naveo, 48,2 hiljade radnih stanica prebačeno na Astra Linux, dok oko 8,5 hiljada uređaja tek treba da bude konvertovano za rad sa ruskim operativnim sistemom.

Krajem 2023, njegov udeo je bio 79 odsto, a planirano je da se do kraja 2024. poveća na 83 odsto, naveo je Dumin.

Među najčešćim kancelarijskim proizvodima u kompaniji su TrueConf korporativni komunikacioni sistem, kancelarijski paket P7-Office, sistem planiranja P7-Organizer.

Generalni direktor Astra grupe Ilja Sivcev je naglasio da u slučaju prelaska na novi operativni sistem u kompaniji Gasprom neft nije reč samo o zameni prethodnog operativnog sistema ruskim proizvodom. Projekat je takođe uključivao poboljšanje funkcionalnosti sistema Astra Linux kako bi se ispunili zahtevi kompanije.

Na osnovu kompanije Gasprom neft stvorena je fokus grupa korisnika, koja nam je pomogla da formulišemo zahteve koji su činili osnovu za rad na novom interfejsu operativnog sistema pod nazivom Astra Proxima, naveo je Sivcev.

Shell razmatra povlačenje sa Londonske berze

Shell razmatra da napusti Londonsku berzu i prebaci se u Njujork, što bi bio najveći udarac britanskoj berzi do sada.

Wael Savan, izvršni direktor naftnog giganta, rekao je da kompanija razmatra sve opcije kada je reč o berzi na kojoj će se pojaviti, a razlog je zabrinutosti da je investitori nedovoljno cene.

Šel se, kako prenosi **Bloomberg**, suočava sa sve većim pritiskom da eliminiše jaz u proceni vrednosti u odnosu na rivale Exxon Mobil i Chevron koji su listirani na berzi Njujorku.

Ako radimo ono što smo planirali, a ne vidimo da se jaz smanjuje, moramo da razmotrimo sve opcije, rekao je Savan.

On je naglasio da ako do sredine 2025. razlika u vrednovanju ne bude regulisana, ništa nije isključeno, pa i prebacivanje u Njujork.

Akcije kompanije su loše započele godinu, izgubivši 8,2 odsto u prve tri nedelje 2024. Ali, od tada su dobile 19,5 odsto na vrednosti.

Shell na udaru investitora koji traže strože klimatske ciljeve

Kompanija Shell je pozvala akcionare da glasaju protiv rezolucije grupe od 27 investitora, koja traže da kompanija postavi strože klimatske ciljeve.

Rezolucija, najveća takva akcija do sada u smislu jačine akcionara, biće izneta na glasanje na godišnjoj generalnoj skupštini 21. maja.

U obaveštenju uoči skupštine, Sheel je preporučio glasanje protiv rezolucije, rekavši da je ona „protiv dobrog upravljanja i interesa akcionara, a takođe ima negativne posledice po klijente“, prenosi **The Globe and Mail**.

Ruska rafinerija nafte Orsk proglasila force majeure

Ruska rafinerija nafte Orsk, koja je zaustavila proizvodnju nakon velikih poplava, proglasila je višu silu u isporuci goriva od 8. aprila, navodi se u dokumentu koji je izdao vlasnik fabrike Forteinvest, prenosi **Reuters**.

Agencija podseća da su vlasti 1. marta zabrane izvoz benzina na šest meseci.

Forteinvest je saopštio da je fabrika zatvorena da bi se izbegli ekološki rizici i osigurala bezbednost na radu. Rafinerija je prošle godine preradila 4,5 miliona metričkih tona (90.000 barela dnevno) nafte.

Rusko Ministarstvo energetike je saopštilo da odluka rafinerije u Orsku neće imati posledice po tržište, jer je većina rafinerijskih jedinica u ovom mestu već bila zatvorena radi održavanja planiranog pre poplava.

Novak: Maksimalno povećati snabdevanje domaćeg tržišta

Zamenik premijera Ruske Federacije Aleksandar Novak poručio je naftnim kompanijama da maksimalno povećaju snabdevanje domaćeg tržišta benzinom i dizel gorivom. On im je, takođe, savetovao da aktivno koriste kapacitete rafinerija koji su oslobođeni kao rezultat blagovremenog izvoza naftnih derivata.

U sredu je u Moskvi održan redovan sastanak o stanju na domaćem tržištu naftnih derivata na kome se razgovaralo o ravnoteži potražnje i ponude naftnih derivata u različitim regionima za period april-maj 2024.

I Novateku odobreno da organizuje sopstveno obezbeđenje objekata

Ruski parlament je u utorak izglasao da se najvećem proizvođaču tečnog prirodnog gasa (LNG) u zemlji, kompaniji Novatek dozvoli da uspostavi sopstveno obezbeđenje za zaštitu svojih objekata. Novatek će se tako pridružiti energetske kompanijama kao što su Gazprom, Rosneft i Transneft koje su već dobile pravo da ojačaju sopstvene bezbednosne kapacitete kako bi zaštitile infrastrukturu.

Novatekov kompleks za preradu gasa Ust-Luga i terminal u Baltičkom moru napali su ukrajinski dronovi u januaru, prenosi **Reuters**.

OD SADA I U BUGARSKOJ!

Koristi LUKOIL karticu lojalnosti
za super popuste u CRNOJ GORI,
MAKEDONIJI, HRVATSKOJ i
BUGARSKOJ.

LUK LUKOIL

UVEK U POKRETU!

PRIRODNI GAS

EU dala pravo članicama da zabrane uvoz ruskog LNG-A

Evropski parlament je u četvrtak glasao za usvajanje pravila koja dozvoljavaju evropskim vladama da zabrane uvoz ruskog tečnog prirodnog gasa (LNG) sprečavanjem ruskih firmi da rezervišu kapacitete gasne infrastrukture.

Evropska unija je izbegla uvođenje sankcija ruskom gasu, na koji se neke članice u velikoj meri oslanjaju, ali kao zaobilazno rešenje, nova gasna politika ima za cilj da uspostavi pravni put za vlade da blokiraju isporuke ruskog gasa, iako do sada nijedan veliki uvoznik nije nagovestio da će ga koristiti.

Nova pravila dozvoljavaju vladama da privremeno zaustave ruske i beloruske izvoznike gasa da se nadmeću za zakup kapaciteta za transport koji su potrebni za isporuku gasa cevima ili LNG-a u Evropu, prenosi **Reuters**.

Ruski LNG dolazi u Evropu uglavnom kroz luke u Španiji, Belgiji i Francuskoj, a te zemlje nisu potvrdile da će koristiti novu zakonsku opciju.

Portparol španskog ministarstva energetike rekao je da zemlja podržava zajednički stav EU o zabrani ruskog LNG-a, jer ako bi Španija to učinila sama, ruske firme bi jednostavno mogle da pošalju svoje gorivo u druge luke EU.

Belgijski ministar energetike rekao je da vlada analizira zakon i njegove uslove - koji uključuju da ograničavanje uvoza ruskog gasa ne sme da poremeti tokove gasa između zemalja EU. Inače, Belgija reeksportuje veći deo ruskog LNG-a koji dobije.

Isporuke ruskog LNG-a u Evropu porasle su prošle godine na 22 milijarde kubnih metara, sa oko 16 milijardi u 2021.

EU usvojila novi set zakona za razvoj mreže za vodonik

Evropski parlament usvojio je novi set zakona kojim se evropska tržišta gasa i infrastruktura prebacuju na vodonik i otvara put za konačno stvaranje nezavisnog tela za razvoj vodonične mreže, prenosi Euractiv.

Krajem 2021. godine, EU je započela reviziju svog upravljanja gasom kako bi se pripremila za budućnost u kojoj se prirodni gas smanjuje – a vodonik postepeno uvodi.

Usvojeni gasni paket daje veću pravnu sigurnost potencijalnim investitorima u vodoničnu mrežu, dok je cilj i bolja koordinacija budućeg planiranja mreže.

Zakon postavlja „pravne osnove za evropsko tržište vodonika, označavajući početak postepenog ukidanja prirodnog gasa“, rekao je Jens Gajer, nemački poslanik levog centra koji je vodio pregovore.

Planiranje vodonične mreže će nadgledati entitet EU za operatere vodonične mreže (ENNOH). Ovo novostvoreno telo će predstaviti desetogodišnji plan razvoja za evropsku vodoničnu infrastrukturu 2026, u saradnji sa udruženjem operatera gasa ENTSG.

Ruski gas se više izvozi u Evropu nego u Aziju

Ruski izvoz tečnog prirodnog gasa (LNG) porastao je za više od 4% u prvom kvartalu ove godine pošto je povećana proizvodnju kako bi se zamenile količine gasa koje zbog sankcija ne mogu da se plasiraju kroz gasovode, izvestio je u Komersant, prenosi **Oilprice**.

Reč je o povećanju od 4,3% (8,7 miliona metričkih tona) u prvom kvartalu 2024, s tim da izvoz u EU raste, dok u Aziju opada.

Ruski izvoz LNG-a u Aziju u prvom kvartalu ove godine zabeležio je pad od 7%, što je nadoknađeno povećanjem izvoza u Evropu od 4%, koja je tokom tog perioda primila oko 5 miliona tona ruskog LNG-a. Najveći deo proizvodnje LNG-a u Rusiji potiče od projekta Lamal LNG, koji vodi Novatek, i projekta Sahalin Energy, koji vodi Gasprom.

Novi podaci koji pokazuju porast ruskog LNG-a izvoza u EU govore da je Evropa zamenila ruski gas iz svojih istočnih luka ruskim LNG-om u svojim zapadnim lukama. EU tako postaje najveći kupac ruskog LNG-a, i čini 50 odsto izvoza ruskog LNG ove godine, a sledi je Kina, koja je prema februarским podacima ostvarila rast od 21%.

EU tuži Nemačku zbog naknada za kupovinu gasa koje naplaćuje drugim zemljama bloka

Evropska komisija sprema je da tuži Nemačku zbog njenih naknada za kupovinu gasa iz nemačkih skladišta, što je u suprotnosti sa pravilima jedinstvenog tržišta Evropske unije.

Očekuje se da će Evropska komisija za nekoliko dana pokrenuti prekršajni postupak zbog nemačke takse, prenosi **Reuters**, pozivajući se na dva neimenovana izvora, iako je portparol Evropske komisije rekao agenciji da su razgovori u toku.

Tarifa je uzrok, smatraju evropski regulatori, više cene gasa u nekim zemljama EU.

Nemačka taksa na kupovinu uskladištenog gasa je uvedena nakon ruske invazije na Ukrajinu kada je EU zabranila uvoz ruskog gasa cevima, i nakon zatvaranja gasovoda Severni tok, koji povezuje Rusiju i Nemačku.

Nemačka je optužena da koristi svoje susede da nadoknadi veće troškove punjenja skladišta skupljim, neruskim gasom. Ta naknada se utrostručila od implementacije u oktobru 2022.

IZABERITE PREMIUM EKO RACING RON 100 BENZIN

EKO Racing 100 gorivo unapređenih performansi, sa 50% više aditiva. Doživite novo vozačko iskustvo. Vidimo se na EKO benzinskim stanicama!

Azerbejdžan će povećati izvoz gasa u EVROPU za 17 odsto do 2026.

Azerbejdžan ima za cilj da do 2026. godine poveća izvoz prirodnog gasa u Evropu za oko 17 odsto u odnosu na sadašnje nivoe. Dalje povećanje u velikoj meri zavisi od potražnje EU i razvoja infrastrukture, rekao je Vitalij Bajlarbajov, zamenik potpredsednika kompanije Socar.

Kompanija trenutno, kako je naveo, proširuje kapacitete za proizvodnju i izvoz i rezultati toga bi trebalo da budu vidljivi do 2026, kada će dodatno povećati isporuke u Italiju, Grčku i Bugarsku.

Socar očekuje da za dve godine izvoz gasa u države Jugoistočne Evrope dostigne 14 milijardi kubnih metara, sa 12 milijardi u prošloj godini, PRENEO JE **MONTEL**.

Porast bi bio posledica kombinacije rasta proizvodnje i proširenja kapaciteta tri tranzitna gasovoda koji čine Južni gasni koridor, koji povezuje Azerbejdžan, preko Turske, sa Grčkom i Italijom.

Ali, dalje povećanje ponude Azerbejdžana u Evropi zavisilo bi u velikoj meri od zahteva u regionu i njegove posvećenosti ulaganju u novu infrastrukturu, rekao je Bajlarbajov.

Na primer, Socar namerava da pošalje dodatnih pet milijardi kubnih metara preko Prstena solidarnosti (Solidarity Ring) u balkanske zemlje.

Reč je o trasi za koju je prošle godine potpisan memorandum o razumevanju i ide od Bugarske, preko Mađarske i Rumunije do Slovačke.

A, slične količine bi, prema rečima čelnika kompanije, mogle da se dodatno isporuče preko Južnog gasnog koridora u Italiju, Grčku i njihove susede.

On je istakao da ne može da kaže da će svi ovi planovi biti ispunjeni istovremeno, i da sve zavisi od toga kada će infrastruktura biti gotova i kada će biti gotovi kapaciteti za proizvodnju u Azerbejdžanu.

Bajlarbajov je naglasio da određeni projekti ne zavise od kompanije Socar, već od evropskih kupaca.

Morgan Stanley: Globalna prezasićenost gasom mogla bi dostići višedecenijski maksimum

Nedavna aktivnost na tržištu tečnog prirodnog gasa je povećala cene i profite i podstakla talas investicija u sektoru.

Trenutno je u izgradnji skladišni prostor za LNG kapaciteta više od 150 miliona tona godišnje, što predstavlja rekordni talas širenja, navela je investiciona kompanija Morgan Stanley, prenosi

CBNC.

Za tržište koje trenutno iznosi više od 400 miliona tona godišnje, ovo, kako dodaju, predstavlja značajan rast ponude.

„Očekujemo da će prekomerna ponuda na tržištu gasa dostići višedecenijske maksimume u narednim godinama“, rekli su stratezi za robu kompanije.

STRUČNOST STVARA KVALITET

REGION

Đedović Handanović: Remont Rafinerije pančevo doneće veću sigurnost snabdevanja tržišta

Vrednost radova na remontu Rafinerije nafte Pančevo je oko 95 miliona evra, a cilj je pouzdaniji rad i veća sigurnost snabdevanja domaćeg tržišta, rekla je prilikom obilaska postrojenja Dubravka Đedović Handanović, ministarka rudarstva i energetike.

U okviru posete Rafineriji, ministarka je imala sastanak sa generalnim direktorom NIS-a Kirilom Tjurdenjevim i poslovođstvom ove kompanije. Prema njenim rečima, zalihe nafte i naftnih derivata trenutno su na nivou od 80 dana prosečne dnevne potrošnje. „NIS je u prethodnom periodu povećao uvoz kako bi se obezbedile veće rezerve dok traje remont, i te rezerve su kod njih trenutno oko 50 odsto veće nego što je uobičajeno. Pratimo stanje rezervi koje su u vlasništvu države, kao i komercijalnih rezervi, kako bismo imali dovoljno sigurnosti u slučaju nepredviđenih okolnosti“, navela je ministarka.

Po njenim rečima remont pančevačke rafinerije najveći poduhvat koji se izvodi od kako je obnovljen rad rafinerije posle NATO bombardovanja, a tim povodom juče je održan pomen za tri zaposlena fabrike koji su na taj dan u bombardovanju 1999. izgubili živote.

Remontom je planirana realizacija više od 10 investicionih projekata, kao i značajnog broja projekata investicionog održavanja, saopštio je NIS. Tokom obustave rada postrojenja, tržište će biti uredno snabdeveno svim vrstama naftnih derivata, zahvaljujući povećanju obima proizvodnje u prethodnim mesecima, čime su obezbeđene dovoljne količine zaliha za vreme trajanja remonta.

Na radovima je, uz zaposlene u rafineriji, angažovano više od 2.000 zaposlenih eksternih izvođača.

„Investicioni projekti koji su obuhvaćeni planskim kapitalnim remontom treba da omoguće obnavljanje resursa pančevačke rafinerije i njihov pouzdaniji rad. Takođe, ove aktivnosti doprineće daljem unapređenju procesa proizvodnje i zaštite životne sredine, što je jedan od strateških prioriteta kompanije NIS. Ovaj kapitalni remont je najkompleksniji s obzirom na modernizaciju i povećanje broja proizvodnih postrojenja tokom prethodnih godina. Dodatnim ulaganjima unapređujemo i razvijamo naše proizvodne kapacitete, a samim tim jačamo našu konkurentnost i lidersku poziciju na tržištu naftnih derivata“, izjavio je Vladimir Gagić, direktor Bloka Prerada u kompaniji NIS.

Shell: Nema nafte u albanskoj provinciji Berat

Kompanija Shell je i zvanično saopštila da nije otkrila naftu i albanskom regionu Špirag, te da se stoga povlači sa lokacije. Albanski premijer Edi Rama je pre nekoliko meseci najavio otkriće nafte u centralnoj pokrajini Berat u zemlji, prenosi **Albania Daily News**.

Portal Kapital.al je još u februaru objavio da Šell odustaje od nalazišta, ali je tada izostala reakcija albanske Vlade.

Operacije u regionu, koje traju oko 10 godina, na ivici su završnih testova, za koje je Rama rekao da su neophodna za procenu ravnoteže pritiska protoka gasa i nafte koji se mogu izvući iz podzemlja.

INA potpisala ugovore za gradnju postrojenja za vodonik i biometan

Hrvatska kompanija INA potpisala je ugovore za izgradnju postrojenja za proizvodnju zelenog vodonika u Rafineriji nafte Rijeka, kao i za instalaciju pogona za proizvodnju biometana u Sisku. Ukupna vrednost investicija u vodonik i biometan je 98 miliona evra, a postrojenja bi trebalo da budu završena tokom 2026. godine. Projekat zelenog vodonika koji uključuje i solarnu elektranu i logističke kapacitete biće sufinansirani u sklopu Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (NPOO), iz koga će INA tražiti sredstva i za proizvodnju biometana.

Elektrolizer u riječkoj rafineriji imaće kapacitet od 10 MW. Projekat uključuje i solarnu elektranu koja će, kako je saopštila INA, delimično napajati elektrolizer.

Proizvodnjom zelenog vodonika, koji je namenjen za korišćenje u saobraćaju, INA će postati prvi proizvođač zelenog vodonika na komercijalnom nivou u Hrvatskoj, saopštila je kompanija, i navela da će ključnu opremu isporučiti firma Ivicom Consulting.

Drugi projekat odnosi se na industrijsku lokaciju u Sisku gde INA planira da izgradi postrojenje za proizvodnju biometana uglavnom iz poljoprivrednih ostataka, kao što su slama i đubrivo, kao i različite vrste biorazgradivog otpada.

Proizvedeni biometan mogao bi se isporučivati u hrvatsku gasovodnu mrežu, dok bi se proizvodni ostaci mogli koristiti kao ekološki prihvatljivo đubrivo, navela je INA.

Ugovor o inženjeringu, nabavci i izgradnji postrojenja po sistemu „ključ u ruke“ potpisan je sa austrijskom firmom Biogest.

Zuzana Ortutej, predsednica Uprave kompanije INA, izjavila je da planiraju da do 20 odsto novca predviđenog za investicije u 2025. ulože u projekte obnovljivih izvora energije.

OMV zabeležio pad cene energije u prvom kvartalu

Austrijski OMV saopštio je da su prosečne realizovane cene energije pale u prva tri meseca ove godine u proseku 3,4 odsto.

U poređenju sa četvrtim kvartalom 2023. maloprodajne i komercijalne marže su se značajno smanjile, naveo je OMV u izveštaju za prvi kvartal, i dodao da je prosečna ostvarena cena prirodnog gasa pala 18,3 odsto na 21,9 evra po MWh.

OMV-ova evropska marža za preradu bila je 8,5 odsto viša na nivou kvartala, ali je manja za 27,34 odsto u odnosu na prethodnu godinu, preneo je **Reuters**.

Kretanje petrohemijskih marži bilo je raznovrsno. Indikatori etilena i propilena pali su za oko deset odsto, dok su marže za polietilen porasle 29 odsto, a za polipropilen 22 odsto.

“To je mešoviti set rezultata za prvi kvartal”, napisao je Tamás Pletser, analitičar Erste grupe, dodajući da očekuje da će profitabilnost biti slična ili malo ispod nivoa četvrtog kvartala.

OMV će objaviti pune rezultate za prvi kvartal 30. aprila.

ТЕХНИЧКИ ФАКУЛТЕТ
“МИХАЈЛО ПУПИН”
ЗРЕЊАНИН

**знање за
ново време**

website: www.tfzr.uns.ac.rs

mail: dekanat@tfzr.rs

MOL otvorio elektrolizer snage 10 MW

MOL grupa je saopštila da je u rafineriji nafte u Sazhalombati otvorila dosad najveći elektrolizer za dobijanje zelenog vodonika u centralnoj i istočnoj Evropi.

Investicija od 22 miliona evra učiniće proizvodnju goriva u Dunavskoj rafineriji održivijom jer će smanjiti njene emisije ugljen-dioksida za 25.000 tona godišnje, navela je kompanija.

Postrojenje će proizvoditi 1.600 tona ugljenično-neutralnog zelenog vodonika godišnje. Investicija je u skladu sa korporativnom strategijom MOL Grupe Shape tomorrow.

Postrojenje će, kako se navodi, početi da radi u drugoj polovini ove godine i koristiće tehnologiju američke kompanije Plug Power. Nova tehnologija će postepeno zameniti proizvodni proces zasnovan na prirodnom gasu, koji trenutno čini jednu šestinu ukupnih emisija ugljen-dioksida MOL Grupe.

Kompanija je navela da će zeleni vodonik prvenstveno koristiti u sopstvenoj mreži, tokom proizvodnje goriva.

Jožef Molnar, izvršni direktor MOL grupe, izjavio je da će nakon Sazhalombate tehnologiju dobijanja zelenog vodonika preneti i u druge dve rafinerije, u Rijeci i Bratislavi, kako bi proizvodnju goriva učinili održivijom u svim rafinerijama MOL grupe.

U Beču pušteno u rad prvo postrojenje za proizvodnju vodonika

U bečkom okrugu Zimerring pušteno je u rad prvo postrojenje za proizvodnju zelenog vodonika u glavnom gradu Austrije, kapaciteta 3 MW, objavila je Kancelarija Grada Beča u Beogradu.

Ovo postrojenje, vredno deset miliona evra, trebalo bi da se koristi u oblastima industrije, energetike i mobilnosti i važan je korak ka klimatskoj neutralnosti grada koju bi trebalo ostvariti do 2040, navedeno je u saopštenju, preneo je **N1**.

Kapacitet postrojenja za elektrolizu je do 1.300 kilograma vodonika dnevno kojim se može napuniti do 60 autobusa ili kamiona. Osim postrojenja za proizvodnju H₂, bečko energetska preduzeće Wien Energie otvorilo je još jednu pumpu za punjenje autobusa i kamiona vodonikom. Energija za dobijanje vodonika dolazi iz vetroparkova, solarnih elektrana i hidroelektrana.

Plan je da od sledeće godine linija 39A u potpunosti koristi autobuse na vodonik, koji se u Beču testiraju od 2021.

Inače, firma Wien Energie je prošlog leta započela testiranje upotrebe vodonika u termoelektrani-toplani Donaustadt. Plan je da se 15 odsto prirodnog gasa zamenjuje vodonikom.

Vlada Srbije usvojila nove više akcize za gorivo koji će važiti od 1. maja

Vlada Srbije donela je odluku da uskladi akcize sa godišnjim indeksom potrošačkih cena u 2023. godini, objavio je Službeni glasnik Republike Srbije.

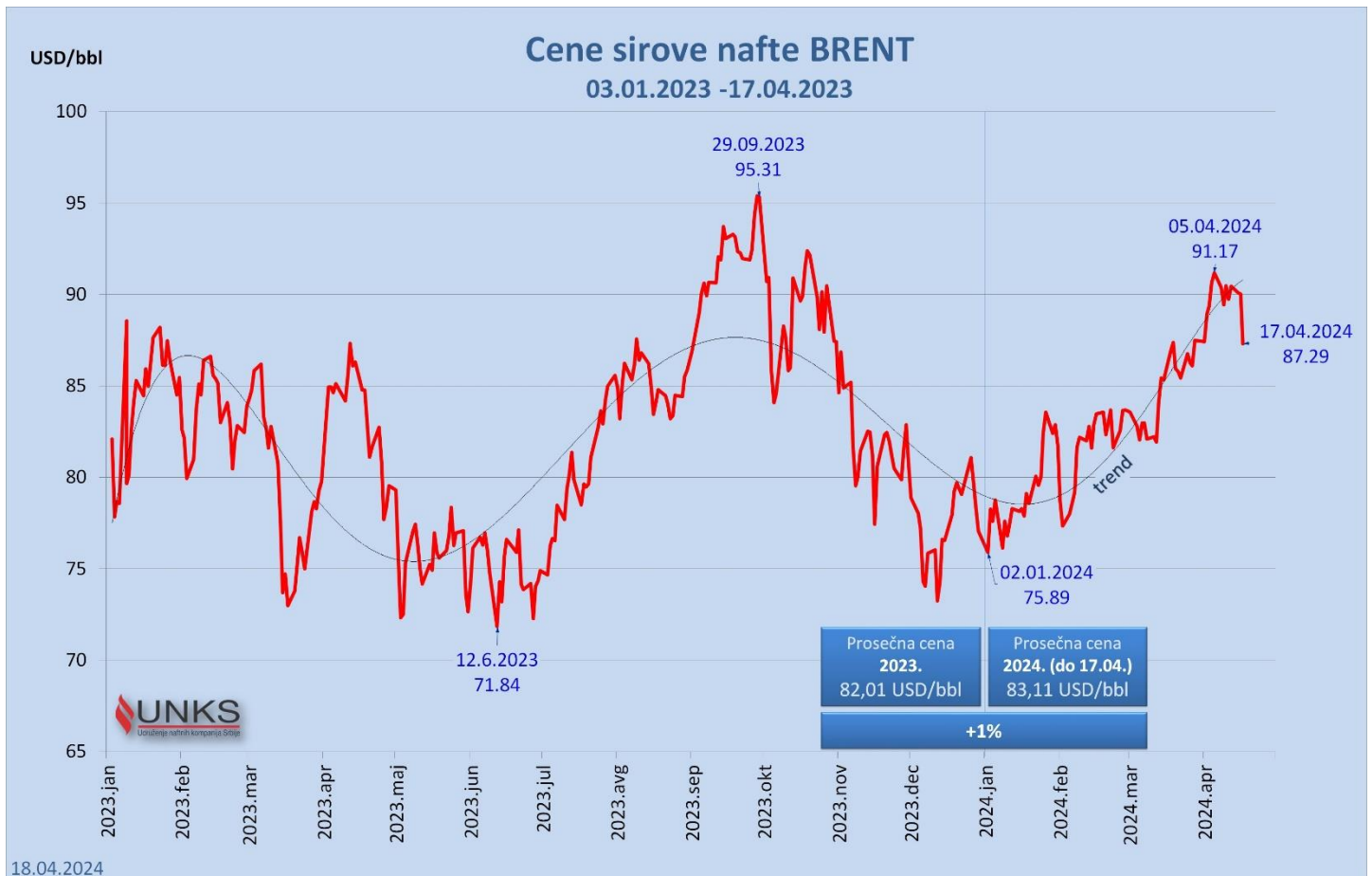
Dinarski iznosi akciza usklađeni su na osnovu Zakona o akcizama s godišnjim indeksom potrošačkih cena i biće primenjivani od 1. maja.

Na osnovu toga, nova akciza za bezolovni benzin biće viša za 4,75 dinara, odnosno 5,70 dinara, kad se uračuna i PDV, koji će biti veći zbog veće akcize.

Akciza na dizel porašće 5,86 dinara (sa PDV-om), a akciza na TNG za 4,45 dinara, kada se uračuna porez.

JANAF I MOL sklopili ugovor

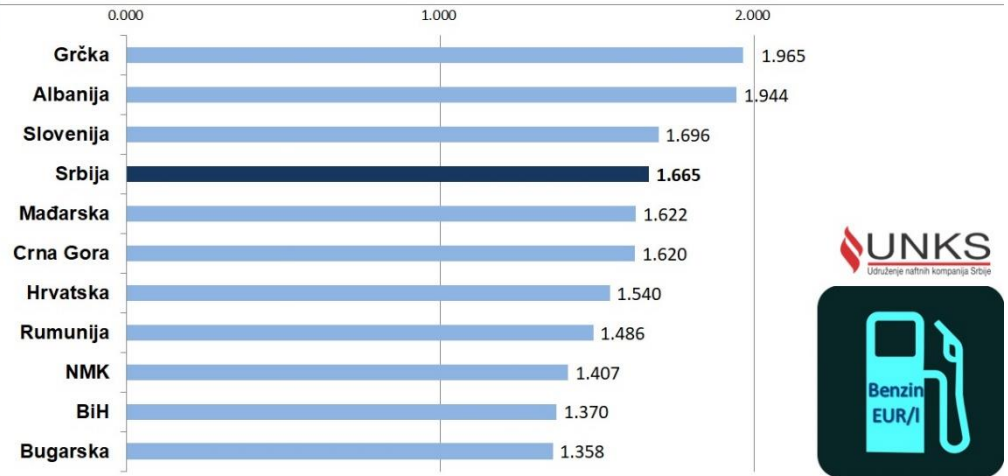
JANAF d.d. sklopio je s MOL Grupom Ugovor o transportu 2.200.000 tona nafte po načelu „puno za prazno“ za period do 31.12.2024. godine, kao i Ugovor o skladištenju 79.385 m³ nafte na Terminalu Omišalj i 70.000 m³ nafte na Terminalu Sisak po načelu „puno za prazno“ za razdoblje do 31.12.2024. godine. U ime MOL Grupe ugovore s JANAF-om potpisali su MOL Hungarian Oil and Gas Plc., MOLTRADE Mineralimpex Trading Co i SLOVNAFT a.s., saopštio je JANAF.

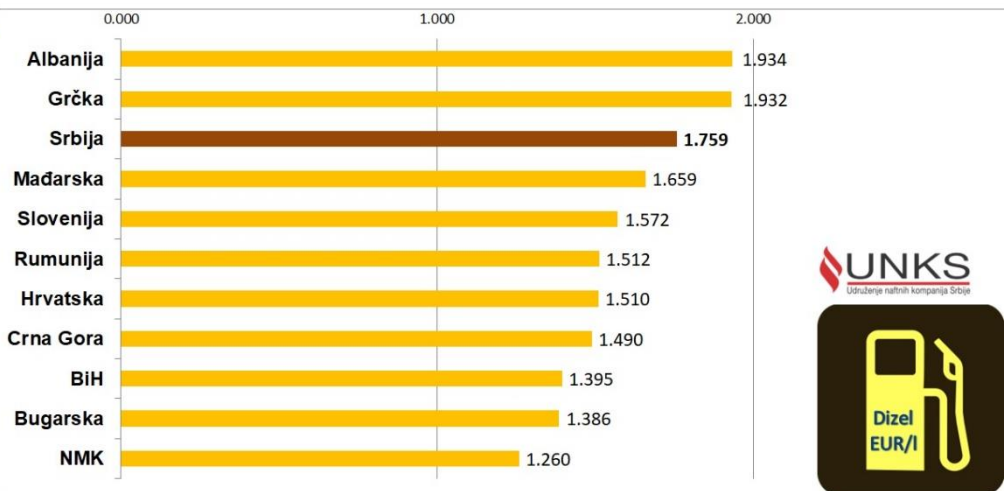
Prosečne maloprodajne cene goriva u zemljama regiona

15.04.2024. izraženo u EUR po srednjem kursu nacionalnih banaka

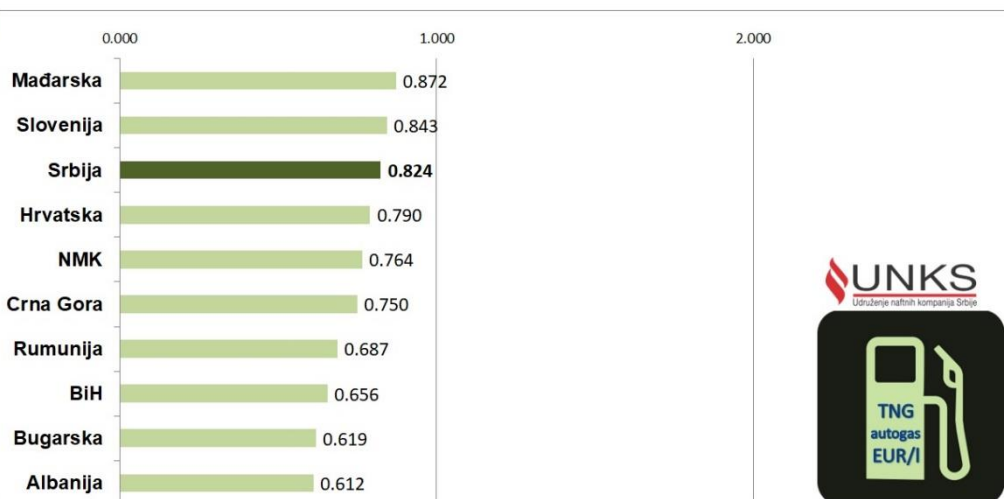
Benzin BMB 95 EN228 (EUR/l)		
	BMB 95 (EN 228)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
		
Grčka	1.965	+22.30%
Albanija	1.944	+20.98%
Slovenija	1.696	+5.56%
Srbija	1.665	+3.62%
Mađarska	1.622	+0.98%
Crna Gora	1.620	+0.83%
Hrvatska	1.540	-4.15%
Rumunija	1.486	-7.49%
NMK	1.407	-12.45%
BiH	1.370	-14.74%
Bugarska	1.358	-15.45%
Prosečna cena u regionu	1.607	

Dizel EN590 (EUR/l)		
	Evro dizel	u odnosu na prosečnu cenu regiona
		
Albanija	1.934	+22.19%
Grčka	1.932	+22.04%
Srbija	1.759	+11.13%
Mađarska	1.659	+4.85%
Slovenija	1.572	-0.68%
Rumunija	1.512	-4.45%
Hrvatska	1.510	-4.59%
Crna Gora	1.490	-5.86%
BiH	1.395	-11.83%
Bugarska	1.386	-12.43%
NMK	1.260	-20.37%
Prosečna cena u regionu	1.583	

TNG Autogas EN589 (EUR/l)		
	TNG autogas (EN 589)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
		
Mađarska	0.872	+17.52%
Slovenija	0.843	+13.71%
Srbija	0.824	+11.07%
Hrvatska	0.790	+6.52%
NMK	0.764	+3.06%
Crna Gora	0.750	+1.13%
Rumunija	0.687	-7.38%
BiH	0.656	-11.60%
Bugarska	0.619	-16.50%
Albanija	0.612	-17.52%
Prosečna cena u regionu	0.742	

NEDELJA

DEO PUBLICISTIČKE DELATNOSTI NNKS WPC SERBIA

Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav, ili opredeljenje NNKS prema temama kojima se bave